

Les dues passions de Fernando López Arias

Dm, 1/03/2016 per Eloi Aran Sala

[Betel. Arquitectura, Art i Religió](#)

(Eloi Aran) Només començar la lectura de "[Espacio litúrgico. Teología y arquitectura cristiana en el siglo XX](#)" (CPL 2016) m'he trobat identificat amb un autor que, com jo mateix, té dues passions intel·lectuals: l'arquitectura i la teologia (tot i que ell parteix de la litúrgia i jo m'ho miro més des de la teologia sistemàtica o fonamental... per no dir "pastoral"). Tant ha estat així, que m'he llegit el llibre d'una tirada sense indigestions problemàtiques. Recordo al seu autor, el Dr. **Fernando López Arias**, en la seva participació al [III CIARC](#) (Congreso Internacional de Arquitectura Religiosa Contemporánea) de Sevilla el 2013, on va parlar de "[El espacio litúrgico eventual: identidad y proyecto](#)". Va ser en la seva explicació, sota la imatge de la missa de la JMJ a la platja de Copacabana, que vaig prendre consciència de la humilitat del paper de l'arquitectura sacra: la litúrgia no necessita abans que res d'un espai arquitectònic o construït.

El llibre és una molt bona reflexió del que ha anat passant sobre arquitectura i teologia al llarg del s.XX. Fa un repàs força exhaustiu de les fonts d'informació: des del Moviment litúrgic (amb R. Guardini i R. Schwarz) fins a la recepció del Concili Vaticà II a través de revistes i articles especialitzats. Posteriorment presenta un estudi a fons de l'espai litúrgic en el pensament de Joseph Ratzinger i, a resultes d'aquest, anota set aspectes que cal tenir en compte en el disseny i projecció d'una església catòlica. D'aquests aspectes n'hi ha un que mereix una menció especial perquè és quelcom que l'autor va repetint al llarg de tota la obra: l'espai litúrgic no respon només a l'acte celebratiu eucarístic, sinó que aquest es perllonga en el temps i l'espai en la reserva del Santíssim, el qual no pot ser relegat a un espai residual, fet que m'ha donat què pensar en els projectes que portem entre mans al despatx [T113-Taller d'Arquitectura](#) en aquests moments i dels quals espero poder-vos dir alguna cosa quan sigui el moment.

Si bé l'autor del llibre és un arquitecte, cosa que es nota positivament, crec que la seva aportació principal es fa des del camp de la litúrgia, del qual és doctor. Així i tot, no es tracta d'un llibre que pugui ser estrany o pesat per a un arquitecte que no estigui avesat al món de les lletres. Sempre seria d'agrair que el llibre anés acompanyat d'exemples i planimetries per fer-lo més atractiu, però crec que no és la intencionalitat de l'autor presentar un mostrari de solucions encertades respecte a l'espai litúrgic que poden requerir els temps actuals. En resum, es tracta d'un llibre que va a les arrels de l'espai litúrgic i que cal tenir en compte de cara a les concrecions que es demanen als tècnics.

PS: Per cert, si a algú li fa mandra llegir "[Ámbitos de revelación](#)", ha aparegut un article a la revista "Razón y Fe" que en pot ser una bona condensació [aquí](#).